

Sociolog Petr Hampl: Je jenom otázkou krátkého času, kdy šílení aktivisté, teroristé i politici brzy přestoupí z neomarxismu na islám

- CZ24 News | 19. června 2020

Dobrý den pane Hample, jak by jste popsal rozdíly mezi marxismem, marx-leninismem a neomarxismem?

Odpověď může mít několik rovin. Mohli bychom rozebírat myšlenky obsažené ve spisech. Mohli bychom zkoumat různá Marxova díla, Leninovy knihy a k tomu třeba práce Herberta Marcuseho a Theodora Adorna. Bez ohledu na to, co je v těch spisech uvedeno, je jisté, že nikdo ze současných revolucionářů je nezná. Poslední generace aktivistů zvládne tak tweety do 280 znaků a jednoduché brožurky, nikoliv dlouhé nezáživné spisy německých filosofů, píše Petr Hampl v komentáři pro Prvnizpravy.cz.

Navíc Marxovy knihy jsou komplikované a mnohvrstevnaté. Jeho složité vyjadřování jde místy až na hranici mystiky, navíc si jeho myšlenky na některých místech navzájem odporují. Snad jen krátký Manifest komunistické strany je celkem srozumitelný, i když se tam vesměs řeší záležitosti pro současného čtenáře bezvýznamné.

Však také není náhodou, že tisíce dalších lidí udělalo akademickou kariéru na základě toho, že vytvářeli teorie o tom, co tím Marx vlastně myslel. A dostávali za to doktoráty, docentury a profesury.

Zajímavější podívat se, jaké skupiny používají různé typy marxismu k dosažení jakých cílů.

Tradiční marxismus - ideologie dělnické třídy. Pro ně je z Marxe nejdůležitější výklad, podle nějž jsou podmínky v kapitalistické společnosti nastaveny tak, že ti, kdo byli na začátku bohatí (bývalá šlechta a bohatí měšťané), ti dále bohatnou. Bez ohledu na to, jestli pracují nebo ne. Ti, kdo byli na začátku chudí, ti nemají žádnou šanci na zlepšení podmínek. Pracovitost, podnikavost ani šikovnost nehrají roli. Případy, kdy někdo prorazí, jsou ojedinělé. Na jednoho Billa Gatese připadají stovky milionů udržovaných v chudobě.

Že neregulovaný trh s nerovnými počátečními podmínkami (nebo s možností bohatnout nad všechny hranice) vede k takovým výsledkům, o tom dnes pochybuje málokdo. Ostatně, sám Marx to nepokládal za nic objeveného. Podle svého vlastního vyjádření pouze „shromáždil poznatky buržoazních ekonomů.“

Marxův přínos je snad v tom, že skutečnost popsal ostřejšími slovy než ostatní a jasně řekl, že pokud chtějí dělníci zlepšit své postavení, musí změnit pravidla. Třeba i násilně. Tyto myšlenky hrály na přelomu 19. a 20. století klíčovou roli v myšlenkovém vývoji evropských společností.

Marxismus - leninismus je ideologie lidí, kteří ovládli Rusko po roce 1917. Vesměs se jednalo o profesionální revolucionáře, kterým bychom mohli říkat dobrodruzi, banditi nebo jakkoliv jinak. Stejně typy lidí, jací s Cortesem dobývali střední Ameriku, rozvraceli říše a masakrovali Indiány. Leninská vylepšení poskytla potřebné zdůvodnění, proč nad dělnickými a rolnickými masami musí být nastolen teror. Proč vládnoucí banda nemá podléhat žádné kontrole. A proč je neomezené zneužívání moci vlastně správné.

Bandité se pak v následujících letech postavili proti sobě, a stalinská strana, která z bojů vyšla vítězně, ideologii postupně vrátila blíže k tradičnímu marxismu, ovšem výrazně ochucenému konzervatismem a nacionalismem.

Neomarxismus vznikl mezi světovými válkami v kruzích profesionálních intelektuálů, vesměs

protekčních synáčků z dobře situovaných rodin. Měl zdůvodnit, proč by tito hejsci měli převzít veškerou moc v západních společnostech. A proč je k tomu zapotřebí úplně rozbít normální svět obyčejných lidí. Jejich rodinný život, jejich práci, jazyk, národ, základní mravní cítění, vztahy, sexualitu... zkrátka všechno. Zničit civilizaci, vše uvést do chaosu a převzít moc.

Neomarxismus zplodil záležitosti jako gender, klimatické šílenství, nauku o vyčerpání zdrojů, požadavek zničení bílé rasy a vše ostatní, co hýbe světem.

Sami filosofové neomarxismu tvrdí, že své myšlenky vyvozují z Karla Marxe. Pro úplnost je však třeba dodat, že uvádějí i další zdroj - myšlenky Zigmunda Freuda. Přitom Freud i Marx byli - měřeno dnešními měřítky - rasisté, sexisté, xenofobové, odpůrci práv sexuálních menšin atd. Nicméně pozdější myslitelé dokázali v dílech obou mužů najít prvky, které - když jsou správně rozvinuty - vedou k tomu, co prosazují dnešní Antifa, BLM a podobné fanatické bojůvky.

Důležitější ale je, že postupem let tento neomarxismus získal takovou podobu, že je velmi dobře slučitelný s požadavky na neustálé zvyšování korporátních zisků a likvidaci všech demokratických institucí. A že se stal faktickou oficiální ideologií velkých redakcí, velkých peněz a velkých byrokratických aparátů.

Ale mezi námi, ono je to vlastně jedno. Dnešní aktivisté, teroristé, korporátní kapitáni ani solidní politici nechtou ani Marxe, ani Lenina, ani Adorna. A až přejdou z neomarxismu na islám (což asi nebude dlouho trvat), nebudou číst ani hadísy.